

A pénzmosás magyarországi jogi szabályozásának vázlata

NAGY Henriett¹

A pénzmosás folyamata során az elkövetők a törvénytelen úton megszerzett pénzt törvényes forrásból származó profitként igyekeznek feltüntetni, céljuk ennek ellenére nem a nyereség realizálása, hanem legális részecselekmények sorozatán keresztül a pénz illegális eredetének elrejtése, majd a pénzügyi rendszerbe történő bevezetése. Az elkövetők ennek során a megszerzhető nyereség akár jelentősebb hányadáról is hajlandók lemondani, mert a pénzmosás eredményeként fennmaradó összeg még így is tetemes. A határokon átvitelő pénzügyi tranzakciók végrehajtásában, kivitelezésében sok esetben offshore cégek, egyéb pénzügyi vállalkozások, befektetői csoportok vesznek részt. Az egyre szigorodó pénzügyi szabályozás ellenpontjaként a bűnelkövetők új típusú elkövetési módszerek irányába fordultak (alternatív pénzügyi szolgáltatások, anonim föld alatti bankrendszer, segélyszervezetek, alapítványok igénybevétele, kriptovaluták használata etc.). A kaotikus, áttekinthetetlen szervezeti struktúrák, gyanús pénzmozgások végső soron mind egy irányba mutatnak: a tisztességes piac működését, a demokratikus jogállam pénzügyi stabilitását teszik kockára.

Kulcsszavak: pénzmosás, pénzmosás elleni küzdelem jogi háttere, EU-irányelvek, szervezett bűnözés

Bevezető gondolatok

Az elmúlt évtizedekben a világ vezető államaiban is az érdeklődés középpontjába kerültek a pénzmosást keletkeztető bűncselekmények, illetve magából a pénzmosásból eredő problémák.² A bűnelkövetők jelentős hányadát a tekintélyes anyagi haszon megszerzésének a lehetősége motiválja különböző deliktumok megvalósítására. Tekintettel arra, hogy a bűncselekményekből származó vagyon jogszerű tevékenység gyakorlása során nem használható fel, ezért az elkövetők az illegális úton szerzett jövedelem számottevő része tekintetében arra törekednek, hogy annak eredetét a gazdaságban történő befektetéseik útján felismerhetetlenné tegyék, azaz „tisztára mossák”.³

¹ NAGY Henriett, pénzügyőr százados, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatósága, Bűnügyi Koordinációs Főosztály, doktoranda, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Doktori Iskola
Henriett NAGY Finance Guard Captain, National Tax and Customs Administration, Directorate General for Criminal Affairs, Department for the Coordination of Criminal Affairs, PhD student, Pázmány Péter Catholic University, Faculty of Law and Political Sciences
<https://orcid.org/0000-0003-1793-9631>; Nagy.Henriett_Erzsebet@nav.gov.hu

² Barabás (2003) 131.

³ Zádor (2006)

A pénzmosás mára az egyik legnagyobb hasznot generáló és leginkább nagyszabásúnak mondható „üzlettelé” nőtte ki magát, amely ma már az egész világ gazdasági folyamataira hatással van. A pénzmosási tevékenység erősödése egy adott régió vagy ország legális üzleti szférájában jelentős károkat okozhat a tisztességes piaci magatartás szabályainak semmibevételével, a gazdasági verseny lehetetlenné tételével, megzavarhatja a monetáris szférát, egészen szélsőséges esetekben pedig hozzájárulhat akár a demokratikus intézményrendszer bomlásához is.⁴

A pénzmosás elleni fellépés hazai szabályozásának vázlata

A pénzmosás elleni szabályozás hazai története nem tekint vissza nagy múltra. Az 1970–1980-as években valójában nem azért nem volt Magyarországon pénzmosás, mert nem léteztek szervezett bűnözők, vagy mert nem termeltek extra profitot, hanem azért, mert a bankrendszer fejletlensége és a forint konvertibilitásának hiánya akadályozta meg azt. Ismeretlen, sőt lehetetlen volt a pénzmosás a rendszerváltás előtt, hiszen hazánkban akkor még nem létezett kétszintű bankrendszer, ráadásul a nemzetközi pénzmozgás csupán egy-két, rendszerint állami tulajdonban lévő társaság kiváltsága volt, arra a lakosság és mások nem kaptak lehetőséget. A banki szolgáltatások csupán takarékszövetkezetek révén voltak elérhetőek a lakosság számára, sem tőzsde-, sem valutaügyletek nem tették lehetővé a pénzmosást, így annak lehetősége csupán a takarékbetétekkel kapcsolatos műveletekre korlátozódott.⁵ A rendszerváltozással összefüggő gazdasági és társadalmi átalakulás, valamint az állami tulajdon privatizációja ugyanakkor már szükségszerűen együtt járt bizonyos gazdasági bűncselekmények megjelenésével. 1987. január 1-jén az egyszintű bankrendszert kétszintű váltotta fel, a kezdeti években pedig a banktitok körének túlzottan tág értelmezése is kedvező teret jelentett a pénzmosók számára.⁶ A pénzmosásellenes szabályok és a büntetőjogi védelem megalkotása azonban még évekig váratott magára.

Hazánk 1993–94-re pénzmosásra alkalmas területként híresült el, ezért az Országgyűlés 1994-ben törvényt alkotott a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról, a Kormány végrehajtási rendeletet bocsátott ki, valamint sor került a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben a pénzmosás bűncselekményének meghatározására és a pénzmosás szankcionálására.

A bűnözőknek és társaiknak a bűnözésből származó bevételek eredetének leplezése vagy a jogszerűen, illetve a jogellenesen szerzett pénzeknek terrorista célokra történő átirányítása veszélyeztethetik a pénzügyi rendszer iránti bizalmat, a rendszer stabilitását. E területen a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni hatékony fellépés érdekében tehát szükségessé vált a pénzmosás elleni egységes hazai és nemzetközi

⁴ Gál (2005)

⁵ Molnár (2003) 252.

⁶ Gál (2005)

fellépés,⁷ ezért Magyarország csatlakozott a pénzmosásról, a bűncselekményből származó dolgok felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, Strasbourgban, 1990. november 8-án kelt egyezményhez, amelynek kihirdetéséről a 2000. évi CI. törvény rendelkezett.

Az FATF⁸ döntését követően három hónappal később – a 2001. szeptember 11-én történt terrortámadások hatására is – a terrorizmus elleni nemzetközi együttműködés határozottan erősödni kezdett, és felgyorsult a pénzmosás elleni szabályozás egyébként is napirenden lévő szigorítása. Ennek jegyében született meg a terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről szóló 2001. évi LXXXIII. törvény. Az Országgyűlés 2003. február 24-ei ülésnapján fogadta el a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvényt,⁹ majd az EU III. pénzmosási irányelve¹⁰ hatására a magyar pénzmosásellenes szabályozás büntetőjogi része 2007. július 1-jétől ismét megváltozott. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (a továbbiakban: régi Pmt.) rendelkezéseinek túlnyomó többsége 2007. december 15-én lépett hatályba, felváltva a korábban hatályban lévő pénzmosás elleni törvényt.

A 2008-as pénzügyi-gazdasági válságot követően világszerte felerősödtek a kormányzati törekvések az illegális jövedelem- és vagyonszerzés visszaszorítása érdekében. Az adóhatóságok közötti információcsere megerősítése, az adóelkerülés, az agresszív adótervezés és az adócsalás elleni fellépés mellett a pénzmosási, valamint a növekvő terrorizmus-finanszírozási jelenségekkel szembeni erőfeszítések fokozása ismét napirendre került. E célok megvalósítása érdekében a nemzetközi pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás megelőzésével kapcsolatos sztetenderdek megalkotásáért felelős FATF új módszertant és ajánlásokat fogalmazott meg. Ezzel összhangban euró-

⁷ <https://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/a-penzmosas-es-a-terrorizmus-finanszirozasa-elleni-fellepes-hazai-szabalyozasa> (2019. 12. 01.)

⁸ FATF (Financial Action Task Force): az OECD mellett működő pénzmosás elleni csoport (Pénzügyi Akciócsoport) 1989-ben jött létre a G7, azaz a hét legfejlettebb állam találkozásán. Az FATF határozza meg a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni nemzetközi küzdelem stratégiáját és főbb elemeit. Feladata e téren a nemzetközi standardok kialakítása, tagállamai ilyen irányú jogalkotásának, gyakorlatának, intézkedéseinek vizsgálata, értékelése az FATF által alkalmazott módszerek alapján, ezen intézkedések fejlesztésének, harmonizálásának elősegítése és a nemzetközi együttműködés erősítése. Az FATF a pénzmosás elleni küzdelem kapcsán ajánlásokat (40), a terrorizmus finanszírozása elleni harc érdekében speciális ajánlásokat (9) fogad el, amelyek a bűnüldöző és igazságszolgáltatási rendszer mellett a pénzügyi rendszer, valamint egyes nem pénzügyi szolgáltatók körének működését is érintik. Az FATF az ajánlások és az ezek követésének vizsgálatára szolgáló módszertan alapján minden tagállamról meghatározott rendszerességgel jelentést készít. Az országvizsgálatot a plenáris ülésen vitatják meg a tagállamok képviselői, az értékelések eredményét pedig nyilvánosságra hozzák. Magyarország az FATF-hoz történő csatlakozási kérelmét 2005 augusztusában nyújtotta be. Lásd: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/ado-es-penzugyekert-felelos-allamtitkarsag/hirek/penzmosas-nemzetkozi-hattere> (2019. 12. 01.)

⁹ Ez a törvény, valamint a korábbi intézkedések arra készítették az FATF döntéshozóit, hogy a szervezet a 2003. június 20-án befejeződött berlini ülésén megszüntesse a korábbi különleges figyelemmel kíséresi mechanizmust is Magyarországgal kapcsolatban.

¹⁰ Az EU pénzmosás elleni III. irányelve felváltotta a 91/308/EGK irányelvet és annak 2001-es 2001/97/EK módosítását, egyúttal a FATF 40+9 ajánlásának rendelkezéseit a közösségi jogba emelte. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/60/EK irányelve (2005. október 26.) a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről (OJ, L 309. szám, 2005. november 25.).

pai szinten is új, minden tagállamra kötelező előírásokat fogadtak el a IV. pénzmosás elleni irányelv formájában.¹¹

A gazdasági, társadalmi, politikai változások és ezekkel összhangban a bűnözés változásai is a nemzetközi közösséget arra ösztönözték, hogy az eddigiekhez képest új, hatékonyabb eszközöket dolgozzon ki a pénzmosás megakadályozására, illetve a meglévő eszközöket folyamatosan korszerűsítsék, ezért az Európai Parlament és Tanács 2015. május 20-án elfogadta a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló 2015/849 irányelvet¹² (a továbbiakban: IV. irányelv).¹³

A IV. irányelv 2015. június 26-án lépett hatályba, amelynek célja, hogy megerősítse az Európai Unióban a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni védelmi rendszert, s ezáltal hatékonyabban biztosítsa az uniós pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint a terrorizmus finanszírozása céljára történő felhasználásának megelőzését. A tagállamok 2017. június 26-áig voltak kötelesek hatályba léptetni azon jogszabályi rendelkezéseiket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a IV. irányelvben foglaltaknak megfeleljenek.

A IV. irányelv a pénzmosás elleni küzdelem eszközrendszerét egyszerre racionalizálja és szigorítja, egyúttal lehetőséget biztosít arra, hogy az alacsony kockázatú tevékenységekkel kapcsolatban a tagállamok könnyítéseket léptessenek életbe, míg az előírásokat kiterjeszti bizonyos magas kockázatú személyi körre, így például a politikai élet közszereplőire. Az irányelv számos ponton módosítja és korszerűsíti a pénzmosás elleni küzdelem közigazgatási, pénzügyi jogi szabályait, amelyeknek áttételesen hatása lehet a büntetőjogi szabályozásra is. Bár az egyes nemzeti jogrendszerekbe, így a magyar Btk. rendszerébe sem illeszthetők be maradéktalanul a nemzetközi szerződésekben megfogalmazott jogi megoldások, mind a nemzetközi közösség, mind Magyarország számára fontos érdek a büntetőjogi szabályozás legalább olyan szintű közelítése, amely kizárja, hogy a konkrét pénzmosási ügy kezelése kapcsán a nemzetközi együttműködés elé a közrendi záradékra hivatkozással a jogi szabályozás eltéréseiből eredő akadály gördülhessen, és a nemzetközi bűnözői körök Magyarország, illetve más országok pénzmosással kapcsolatos szabályozási eltéréseit kihasználva teremtsenek maguknak büntetlenséget.¹⁴

¹¹ Vajda (2017)

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről.

¹³ A IV. irányelv megalkotásának hátterében jól látható, hogy az Európai Unió is felfigyelt a jogi entitásoknál a tényleges tulajdonos személyét elrejtő láncolatlan vagy kereszt tulajdonlásos tulajdonosi szerkezet pénzmosás, illetve terrorizmusfinanszírozás szempontjából fennálló veszélyeire, ezért megfogalmazta az igényt a tényleges tulajdonosok személye megismerhetőségének biztosítására.

¹⁴ Schubauer (2017) 361.

Magyarországon 2017. június 26-án lépett hatályba a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény¹⁵ (a továbbiakban: új Pmt.), valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény. E két jogszabály több témakör kapcsán is felhatalmazást adott a Magyar Nemzeti Bank elnöke számára arra, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésével kapcsolatos elvárásait rendeleti szinten fogalmazza meg.¹⁶

A IV. irányelv implementálását követően az új Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatóknak számos változást kellett végrehajtaniuk a működésükben. Jelentős változást hozott a kockázatértékelési kötelezettség vagy a tényleges tulajdonlásra vonatkozó egyértelmű átláthatósági követelmények vonatkozásában, de az új Pmt. bizonyos esetekben elsőként teszi lehetővé az elektronikus hírközlő eszközök használata útján a személyes megjelenés nélküli ügyfél-átvilágítási intézkedések elvégzését is. Előbbiekén túl megerősítette a pénzügyi információs egységek közötti együttműködést, és koherens politika kialakítását követeli meg olyan harmadik országok felé, amelyek nem rendelkeznek megfelelő pénzmosás, illetve a terrorizmus finanszírozása elleni szabályokkal.¹⁷

Az új Pmt. főbb novumai:

- hangsúlyozottan a kockázatalapú megközelítésre épül, előírja a felügyeletet ellátó hatóságok és a hatályuk alá tartozó szolgáltatók számára a kockázatok értékelését és az e kockázatokkal arányos, megfelelő kockázatcsökkentő intézkedések meghozatalát, belső eljárásrend kialakítását;¹⁸
- kiegészíti és pontosítja az ügyfél-átvilágítási kötelezettséget;
- új kötelezettséggént jelennek meg a tényleges tulajdonosok adatainak központi nyilvántartásáról és az adatokhoz való hozzáférésekről szóló rendelkezések;
- a bejelentési kötelezettség teljesítése és a bejelentéseket fogadó és elemző pénzügyi információs egység működése tekintetében a hatékonyabb végrehajtás érdekében részletesebb rendelkezéseket fogalmaznak meg;

¹⁵ A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. évi törvénnyel módosított eljárásjogi rendelkezéseket a 2017. június 26-át követően indult eljárásokban kell alkalmazni. Összefoglaló a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló, 2017. évi LIII. törvény szabályozási koncepciójáról és ezzel összefüggésben a könyvvizsgáló szolgáltatókat érintő változásokról (2017). Forrás: www.mkvk.hu/kamarai/kozlemenyek/Osszefoglalo_Pmt_20170706 (2019. 12. 01.)

¹⁶ A nemzetközi elvárásokkal összhangban az új hazai jogszabályok – valamint új elemként az MNB rendelete – a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni fellépés hatékonyabbá tétele, az Európa Tanács pénzmosás elleni bizottsága (Moneyval) által elfogadott, Magyarország pénzmosás elleni rendszerének megerősítését szolgáló ajánlások végrehajtása, valamint a felügyeleti elvárások érdekében születtek meg. Vajda (2017)

¹⁷ Zalavári–Sándor (2018)

¹⁸ A 21/2017. (VIII. 3.) NGM rendelet határozza meg a belső szabályzat kötelező tartalmi elemeit, így például a belső szabályzatban kell rögzíteni a pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adatok, tények, körülmények megállapításakor figyelembe veendő szempontokat, az ügyfél-azonosítás belső eljárási rendjét, az egyszerűsített és a fokozott ügyfél-átvilágítás esetköreit vagy például a pénzügyi információs egységként működő hatóságnak történő bejelentés belső eljárási rendjét és formáját.

- kiegészíti és pontosítja az adatvédelmi, nyilvántartási, statisztikai adatok vezetésére, a csoportszintű politikákra, a belső ellenőrző és nyilvántartó rendszerre, valamint a képzésre vonatkozó rendelkezéseket;
- egységesíti és szigorítja a kötelezettségek nem megfelelő teljesítése esetén alkalmazandó szankciókat.¹⁹

Fontos rendelkezéseket tartalmaz a Magyar Nemzeti Bank elnökének – 2017. július 19-étől alkalmazandó – 19/2017. (VII. 19.) MNB rendelete,²⁰ amely olyan lényeges részletszabályokat rendez, mint az azonosításhoz szükséges elektronikus hírközlőszköz minimumkövetelményei, az egyszerűsített és a fokozott ügyfél-átvilágítás esetkörei, a megerősített eljárás esetei vagy a belső kockázatértékelés elkészítésének szabályrendszere.²¹

Az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény főbb rendelkezései:

- kiterjeszti a hatályát az ENSZ Biztonsági Tanácsa pénzügyi és vagyoni korlátozásokat elrendelő határozataira is;
- egységesíti az adatvédelmi rendelkezéseket és a mentesítés szabályait;
- pótolja a pénzeszköz és gazdasági erőforrás rendelkezésre bocsátásának tilalmával és a jogorvoslattal kapcsolatos szabályokat;
- egyértelműsíti és megerősíti a korlátozó intézkedések végrehajtásáért felelős központi hatóság, a szolgáltatók, valamint a szolgáltatók felügyeletét ellátó szervek törvény szerinti kötelezettségeit.

Megállapítható, hogy az elmúlt közel két évtizedben a hazai pénzmosás elleni küzdelem jelentős fejlődésen ment keresztül, amelynek eredményeként mára a nemzetközi elvárásoknak is megfelelő szabályozási rendszer jött létre. Ugyan a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni törvény a személyi hatálya alá tartozók számára általános érvényű kötelezettségeket ír elő, és ezen elvárásoknak a szolgáltatók kivétel nélkül igyekeznek is megfelelni, ennek ellenére mégsem lehet kijelenteni, hogy Magyarországon egységes pénzintézeti gyakorlat alakult volna ki.²² További különbségek fedezhetők fel a jogszabályi kötelezettségek, illetve felügyeleti ajánlások belső eljárásrendbe implementálásában, annak gyakorlati megvalósulásában.²³

¹⁹ <https://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/jogszabalyfigyelo-2017-21-het> (2019. 12. 01.); Pató (2017)

²⁰ 19/2017. (VII. 19.) MNB rendelet.

²¹ A jegybanki rendelet, mint szabályozási újítás, az MNB felügyeleti módszertanának megalapozását, a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni felügyeleti jogérvényesítési képességét, illetve a hiányosságok esetén alkalmazható felügyeleti eszköztárat is jelentősen erősíti. Fábíán (2017)

²² Az eltérések elsősorban a bankok tulajdonosi hátterére, az anyaország pénzügyi kultúrájára, az intézmények tőkeerősségére, piaci részesedésére, ügyfélkörének méretére, illetve minőségére, valamint a pénzmosás elleni részleg bankon belüli presztízsére, alkalmazottainak képzettségére, szaktudására és tapasztalatára vezethetők vissza. Az egyik legmarkánsabb különbség a szolgáltatók által alkalmazott informatikai rendszerekben, valamint az egyes ellátandó feladatokat szoftveres támogatásában fedezhető fel.

²³ Pintér Dániel (2012)

Az új Pmt. hatálybalépésekor az Európai Unió szervei már az ötödik pénzmosás elleni irányelv véglegesítéséhez közeledtek.²⁴ Az V. irányelv²⁵ lényegét tekintve csak a IV. irányelvet módosítja, illetve tovább erősíti a IV. irányelv által már megszilárdított intézményeket. A tagállamoknak lehetővé kell tenniük a nyilvánosság számára a tényleges tulajdonosokra vonatkozó információkhoz való hozzáférést úgy, hogy a tényleges tulajdonosok érdekeinek esetleges sérelmeit minimalizálják. A tagállami nyilvántartásokat a tagállami együttműködés megerősítése érdekében összekapcsolják. A virtuális fizetőeszköz-átváltó platformok és a pénztárca-szolgáltatók kötelesek lesznek ügyfél-átvilágítást végezni, ennél fogva megszűnik az ilyen tranzakciók anonimitása.²⁶ A nemzeti pénzügyi információs egységek²⁷ közötti együttműködés javítása körében az egyes pénzügyi információs egységek hozzá fognak férni a bankszámlák és a fizetési számlák központi nyilvántartásaiban tárolt adatokhoz, így azonosítani tudják majd a számlatulajdonosokat. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni intézményrendszer célja a bűncselekményekből származó vagyoni elemek, pénzeszközök „tisztára mosásának” megelőzése és megakadályozása, valamint a terrorizmus finanszírozásának megelőzése, felderítése és a terrorcselekményt elkövetők, a terrorista csoportok anyagi forrásainak felderítése.²⁸

Az V. irányelvet 2018. június 19-én hirdették ki az Európai Unió Hivatalos Lapjában, és 2018. július 9-én lépett hatályba, módosításait 2020. január 10-éig kell implementálni a nemzeti jogrendszerekbe. A tagállamoknak a gazdasági társaságok és más jogi entitások tekintetében 2020. január 10-éig, míg a bizalmi vagyonkezelési konstrukciók megállapodások tekintetében 2020. március 10-éig kell a tényleges tulajdonosi nyilvántartásokat létrehozniuk.²⁹

A pénzmosás kapcsolódása a szervezett bűnözéshez

A szervezett bűnözés eredetét és lényegét tekintve szerkezetében és felépítésében egy vállalkozási formához hasonlítható, ugyanakkor lényeges különbség, hogy előbbi illegális forma, illetve hogy tevékenysége és munkaáramlása folyamatos illegalitásba torkollik. A magas fokú konspiráció, a cselekmények jelentős részének „áldozat nél-

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/843 irányelve (2018. május 30.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról.

²⁵ www.consilium.europa.eu/hu/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/ (2019. 12. 01.)

²⁶ Ez egybevág az Európai Parlament 2015-ben kiadott sajtóközleményével: az Európai Parlament már akkor hangsúlyozta, hogy a pénzmosás elleni szabályok megerősítése révén lehet fellépni – a pénzügyi közvetítőrendszerben egyelőre a mai napig szabályozatlan – virtuális fizetőeszközök használatában rejtőző anonimitás ellen.

²⁷ A nemzetközi standardok alapján minden állam köteles kijelölni egy központi egységet, amely az úgynevezett „pénzmosás-egység” bejelentéseket fogadja, azokat elemző-értékelő tevékenysége során megvizsgálja és az elemző-értékelő tevékenysége (operatív elemzése) eredményét bűnüldözési célból – azon belül is elsősorban a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni fellépés érdekében – továbbítja. E központi egységet hívjuk pénzügyi információs egységnek [„financial intelligence unit” (FIU)]. www.nav.gov.hu/nav/penzmosas/PTEI/PTEI.html (2019. 12. 01.)

²⁸ www.nav.gov.hu/nav/penzmosas/penzmosas_es_terrorizmus_finan/A_penzmosas_es_a_terr20150122.html (2019. 12. 01.)

²⁹ Zalavári-Sándor (2018)

külisége”, a törvényes üzlettel való összefonódottsága miatt nehéz elkövetési oldalról megragadni és felderíteni a csoportos elkövetésnek ezt a kiemelkedően veszélyes formáját.

A feketepiac megjelenésével, illetve a jogszabályok szigorításával a bűnszervezetek létrejöttével is lehet számolni, de hozzájárulhat a folyamatokhoz az elmúlt években bekövetkezett gazdasági válság is. A korrupció igazságszolgáltatás megfosztja a nemzetet a szervezett bűnözés elleni hatékony védelemtől, és lehetőséget ad a befolyásolás kiterjesztésére a feketegazdaságban. A tudomány és a technika fejlődése révén újabb és újabb bűnözői csoportok jönnek létre (lásd: online szervezett bűnözői körök megjelenése), amelyek a korábbiaknál is sokkal nagyobb pénzüsszegekre tehetnek szert.³⁰

A bűnszervezetek fenntartásához, működtetéséhez, további – gyakran jelentős anyagi, pénzügyi ráfordításokat igénylő – bűncselekmények elkövetéséhez nagy mennyiségű pénzeszközök szükségesek. A szervezett bűnözés a legnagyobb fenyegetés a társadalomra, mivel az leggyakrabban a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetésében nyilvánul meg, s mindez érinti az Európai Unió pénzügyi érdekeit is. A szervezett bűnözés meghatározásának fontos eleme, hogy ezek a csoportok a törvényesség látszatát megtartva próbálják a törvénytelen bűncselekményeiket végrehajtani, ezért tevékenységük nem sorolható könnyen és egyértelműen a feketegazdaság körébe. A látszat fenntartásának egyik legfontosabb és leghatékonyabb módszere a pénzmosás, azaz amikor a bűncselekményekből származó pénzt különböző „fedőszervezetek” létrehozásával, a megszerzett pénz gyors és többszöri befektetésével, könyvelési trükkök segítségével törvényesen szerzettnek próbálják meg feltüntetni.³¹

A „piszkos” pénzeket tehát ügyletek hosszú és bonyolult sorozatán keresztül forgatják úgy, hogy a végén már ne lehessen következtetni az eredeti kriminális ügyletre. Ebben az a probléma, hogy maga az elkövető vagy elkövetők elvileg nem büntethetők, hiszen a büntetőjogban elfogadott elv: nem a bűncselekményből származó előny élvezetért kell valakit szankcióval sújtani, hanem magáért a deliktum elkövetésért. A bűnös úton szerzett jövedelem felhasználása közvetlenül vagy közvetve valamennyi vagyoni haszonszerzés céljából megvalósított bűncselekmény elkövetésének fontos mozzanata. Fokozottan érvényes ez a bűnszervezetek tevékenységére. A rendőrségi felderítés nemzetközi tapasztalatai a bűnszervezetek logisztikai modelljének középpontjába a jövedelemszerzési folyamatot állítják. Ennek a folyamatnak a legérzékenyebb pontja a bűnös úton szerzett pénz „fehérre mosása”, az a mozzanat, amikor a korábban, rendszerint mélyen konspirált módszerekkel megszerzett „feketejövedelem” immár „tiszta”, legális eredetűként jelenik meg a pénzpiacon vagy az üzleti kapcsolatokban. Mindenütt tehát, ahol gazdasági bűncselekményeket követnek el, vagy

³⁰ Nyitrai (2017)

³¹ http://biztpol.corvinusembassy.com/?module=corvinak&module_id=4&cid=77 (2019. 12. 01.)

ahol bűnöző szervezetek működnek, feketejövedelem keletkezik, ennél fogva pénzmosás szükséges.³²

Tíz évvel ezelőtt a brit felsőház a terrorizmus támogatásával együtt vizsgálta a pénzmosás bűncselekményének gyakorlatát és a következő konzekvenciát vonta le: „Kemény bűnözők szervezett formába tömörülve fektetnek be ingatlanokba, részvényekbe, nyugdíjalapokba és vagyontárgyakba. Ehhez a listához nyugodtan hozzáadhatjuk a futballklubokat is. A befektetések, akár a tengerentúlon is, rendkívül népszerűek, mivel jól tartják az értéküket.”³³ A legutóbbi esetek óta Amerikában és Európában az antik vagyontárgyak tiltott árusításának visszaszorítása folyik,³⁴ napjainkban pedig már a videojátékokba is beférköztek a bűnözők, sőt egyre többször használják azokat pénzmosásra.³⁵

A gazdasági bűnügyekkel és a szervezett bűnözéssel foglalkozó nyomozó szervek megállapítása szerint napjainkra a pénzmosás számtalan, gyakorlatilag szinte áttekinthetetlen módszere alakult ki. A pénzmosás jogi eszközökkel történő visszaszorításának kedvezőtlen esélyeit tovább rontja a pénzforgalom globalizálódása, az elektronikus pénzforgalmi eszközök alkalmazásának megállíthatatlan terjedése. Nehezíti a szervezett bűnözésnek a pénz tisztára mosása oldaláról történő megközelítését és fellépést, hogy az említett óriási vagyontömegek, pénzeszközök vonzást gyakorolnak egyes – önmagukban véve legális – pénzügyi vállalkozásokra, sőt közhatalmi tényezőkre is. Számolni kell például az úgynevezett „offshore pénzügyi központok” szerepével, amelyek másokhoz képest olcsó és alig ellenőrizhető szolgáltatásaikkal segítik a hozzájuk for-

³² Egyes országokban a szervezett bűnözés egyes ágazataiban elérhető jövedelem értékének megbecslése útján következtetnek arra, hogy milyen összeget tehet ki a pénzmosás. Ha figyelembe vesszük, hogy kriminológiai kutatások Magyarországon kb. 23 milliárd forintba becsülik az olajbűnügyek elkövetésével elért jogtalan hasznot, és az évtized második felében évente rohamosan növekedett az illegális kábítószer-forgalmazás, a tisztára mosást igénylő pénztömeg csupán a belföldön elkövetett bűncselekmények következményeként évente több milliárdos nagyságrendben jelentkezik. Pintér Sándor (1996) 26.

³³ Scott (2019)

³⁴ A legális művészeti piac is önmagában hatalmas, a becslések 67,4 milliárd dollárra teszik világszerte 2018-ban. Az ENSZ Drogok és Bűncselekmények Irodája szerint az alvilági műkincspiac, amely a lopásokat, hamisítványokat, illegális importokat és a szervezett rablásokat is tartalmazza, akár elérheti a 6 milliárd dollárt is éves szinten. A pénzmosásnak és a pénzügyi bűncselekményeknek az aránya ebben a kategóriában elérheti a 3 milliárd dolláros határt is. Mashberg (2019)

³⁵ Az egyik nagy fejlesztő cég bejelentette, hogy betiltja az egyik legnépszerűbb játék egyik kereskedelmi platformját, mert abban nemzetközi bűnhálózat tevékenykedik. A fejlesztők körében ez nem új, elvégre dollármilliók üzletről van szó, a beismerése és a fellépés ellene viszont igen ritka. A Valve október 28-án bejelentette, hogy utóbbit, vagyis a játékosok közötti kereskedelmet leállítja, mivel a rendszer a nemzetközi csalóhálózat melegágya lett – írja az *Economist*. A cég közleménye szerint jelenleg a belső piactéren gazdát cserélő kulcsok közül számos pénzmosásra szolgál. A bűnözők a konténerkulcsokat lopott bankkártyákról vásárolják, majd adják el a játékosoknak áron alul. Lásd: www.vg.hu/kozelet/tarsadalom/a-penzmosas-melegagya-lett-a-bunozok-szamar-a-videojatekok-1857471/ (2019. 12. 01.); www.economist.com/finance-and-economics/2019/11/07/financial-crime-through-video-games-is-on-the-rise (2019. 12. 01.)

duló ügyfelek adóterheinek csökkentését, ennek során pedig pénzmosásra, illetőleg annak előmozdítására is alkalmas technikákat működtetnek.³⁶

Tény, hogy a bűnüldözési törekvések viszonylag szerény eredményeket hoztak mind Magyarországon, mind a világ más országaiban. Egyes következtetések szerint éppen ezért a súlyosabb ügyek feltárása és bizonyítása körültekintő titkos nyomozást és egyes elkövetőkkel vádalku megkötését is igényelheti.³⁷

Záró gondolatok

A pénzügyi piacok globalizációjával a szervezett bűnözői körök is igyekeznek minél hatékonyabban kihasználni a csúcstechnológia nyújtotta eszközöket, de a pénzügyi szférában is helyet követelnek, amelyek útján megpróbálják az illegális jövedelmet tisztára mosni,³⁸ ezért a pénzmosás elleni küzdelem alapvető célja annak megakadályozása, hogy a bűnelkövetők a bűncselekményekből származó jövedelmeiket utóbb „legálisan” felhasználják.

Ahhoz, hogy a szervezett bűnözői kör boldogulni tudjon, bizonyos mértékig támogatásra van szüksége, így gyakran szükséges egyes köztisztviselőben álló igazságügyi, rendőrségi tisztviselők korrumpálása is. A pénzmosás elleni küzdelem azonban veszélyezteti e csoportok működését, ezért fontos lehet a szervezett bűnözés terjedésének megakadályozásában.³⁹

A pénzmosás elleni harc sikere attól is függ, hogy sikerül-e a társadalommal tudatosítani, hogy e tevékenység súlyosan sérti az érdekeit. Ebben jelentős szerepe van a kommunikációnak, a különböző oktatási és konzultációs programok kidolgozásának azért, hogy az emberek képesek legyenek felismerni az olyan pénzműveleteket, amelyek a pénzmosás gyanújára engednek következtetni, valamint az ellen fellépni.⁴⁰

Végezetül kijelenthető, a világ és Európa érdeke azonos: a politikának, a társadalom egészének, a jogi szabályozásnak és a biztonságot garantálni hivatott szerveknek koherens egységet alkotva kell a szervezett bűnözés ellen fellépnie, mert a veszély nagy, és egyre nő. Meg kell jegyezni, hogy a szervezett bűnözéssel kapcsolatban is felmerült a küzdelem „háborús” felfogása. Miként a kriminalitással szemben általában, a kábítószeres cselekményeket érintően különösen, ugyanúgy a terrorizmus leküzdésére (még a 2001. szeptember 11-i terrortámadást megelőzően), továbbá a szervezett bűnözésre

³⁶ A fedővállalkozás ténylegesen működő, legális tevékenységet is folytató cég, amelynek rendeltetése, hogy a „piszkos” pénzeket a törvényes pénzforgalomba átjuttassa. A fantomcégek egy-egy tranzakció leplezésére jönnek létre, majd annak lebonyolítása után úgy szűnnek meg, hogy az eredetileg mögötte álló személyek azonosíthatatlanok és felkutatathatatlanok maradnak. Az igazán kiépült, kiterjedt pénzügyi eszközökkel rendelkező bűnözői csoportok akár pénzintézeteket is megszerezhetnek, jelentős részvénytranzakciókkal vagy játékkaszinókon keresztül végezhetik nagyban a pénzmosási műveleteket.

³⁷ Korinek (2010) 367–375.

³⁸ Pintér Beatrix (2012)

³⁹ Az Európai Unióban hatályos szabályok szerint egyes szakmák képviselői, például az ügyvédek, közjegyzők, műkereskedők kötelesek a rendőrség ezzel foglalkozó részlegének jelenteni, ha pénzmosás gyanúja van az ügyfelekkel szemben. Ezt persze nem könnyű felismerni, ezért az egyes szakmák számára tájékoztatókat, útmutatókat állítanak össze. Czine (2005) 79.

⁴⁰ Korinek (2009) 56.

vonatkozóan is élt az a nézet, amely szerint e negatív jelenségek végleges kiküszöbölésére kell törekedni, amely megfelelő szövetségekkel és a szükséges források megteremtésével elérhető.⁴¹

IRODALOMJEGYZÉK

- Barabás A. Tünde (2003): Látszat és valóság Gondolatok a pénzmosás és forrása, a szervezett bűnözés egyes kérdéseiről. *Belügyi Szemle*, 51. évf. 7-8. sz. 131–142.
- Berta Krisztina (2006): A szervezett bűnözés. In: Gönczöl Katalin – Kerezsi Klára – Korinek László – Lévay Miklós szerk.: *Kriminológia – Szakkriminológia*. Budapest, Complex Kiadó, 435–436.
- Czine Ágnes (2005): A pénzmosás és a bírói gyakorlat. *Belügyi Szemle*, 53. évf. 10. sz. 73–84.
- Korinek László (2009): A gazdasági bűnözés kriminológiai szempontú megközelítése. *Rendészeti Szemle*, 57. évf. 7-8. sz. 39–57.
- Korinek László (2010): *Kriminológia*. Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.
- Molnár Csaba (2003): A pénzmosásról. A múlt és a jelen. *Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat*, 45. évf. 6. sz. 252–255.
- Pintér Sándor (1996): Bűncselekmények az ásványolaj-forgalmazásban. A Rendőrtiszti Főiskola Rendészeti Kutatóintézete és az Országos Rendőr-főkapitányság gazdaságvédelmi főosztálya által szervezett konferencia. *Főiskolai Figyelő, Különszám*.

Jogforrások

- 19/2017. (VII. 19.) MNB rendelet a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvény végrehajtásának az MNB által felügyelt szolgáltatókra vonatkozó, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszer kidolgozásának és működtetése minimumkövetelményeinek részletes szabályairól
1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2000. évi CI. törvény a pénzmosásról, a bűncselekményből származó dolgok felkutatásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, Strasbourgban, 1990. november 8-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
2001. évi LXXXIII. törvény a terrorizmus elleni küzdelemről, a pénzmosás megakadályozásáról szóló rendelkezések szigorításáról, valamint az egyes korlátozó intézkedések elrendeléséről
2003. évi XV. törvény a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról
2007. évi CXXXVI. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról
2017. évi LII. törvény az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról
2017. évi LIII. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról
- 21/2017. (VIII. 3.) NGM rendelet a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény alapján elkészítendő belső szabályzat kötelező tartalmi elemeiről
- 91/308/EGK irányelv
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 Irányelve. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=HU> (2019. 12. 01.)

⁴¹ Berta (2006) 435–436.; Korinek (2010) 378–383.

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/843 irányelve (2018. május 30.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló (EU) 2015/849 irányelv, valamint a 2009/138/EK és a 2013/36/EU irányelv módosításáról. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0843&from=HU> (2019. 12. 01.)
- Az Európai Parlament és a Tanács 2005/60/EK irányelve (2005. október 26.) a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről (OJ, L 309. szám, 2005. november 25.) Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A32005L0060> (2019. 12. 01.)
- Összefoglaló a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló, 2017. évi LIII. törvény szabályozási koncepciójáról és ezzel összefüggésben a könyvvizsgáló szolgáltatókat érintő változásokról (2017). Forrás: www.mkvk.hu/kamarai/kozlemenyek/Osszefoglalo_Pmt_20170706 (2019. 12. 01.)

Internetes források

- Fábián Erika (2017): *Mosott pénzek – Az új pénzmosás és terrorizmus elleni törvény legfontosabb újításai*. Forrás: www.jogiforum.hu/hirek/38026 (2019. 12. 01.)
- Gál István László (2005): *A pénzmosás elleni küzdelem közgazdasági és büntetőjogi kérdései*. Doktori értekezés. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. Forrás: <https://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/gal-istvan-laszlo/gal-istvan-laszlo-vedes-ertekezes.pdf> (2019. 12. 01.)
- <https://2010-2014.kormany.hu/hu/nemzetgazdasagi-miniszterium/ado-es-penzugyekert-felelos-alamtitkarsag/hirek/penzmosas-nemzetkozi-hattere> (2019. 12. 01.)
- http://biztpol.corvinueembassy.com/?module=corvinak&module_id=4&cid=77 (2019. 12. 01.)
- <https://jogaszvilag.hu/jogszabalyfigyelo-2017-21-het/> (2019. 12. 01.)
- <https://ngmszakmaiterulet.kormany.hu/a-penzmosas-es-a-terrorizmus-finanszirozasa-elleni-felleges-hazai-szabalyozasa> (2019. 12. 01.)
- Mashberg, Tom (2019): *The Art of Money Laundering*. *Finance & Development*, Vol. 56, No. 3. 31–34. Forrás: www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/09/the-art-of-money-laundering-and-washing-illicit-cash-mashberg.htm?utm_medium=email&utm_source=govdelivery (2019. 12. 01.)
- Nyitrai Endre (2017): *A szervezett bűnözés elleni küzdelem büntetőjogi és kriminalisztikai eszközei*. Doktori értekezés. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar. Forrás: <https://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/nyitrai-endre/nyitrai-endre-vedes-ertekezes.pdf> (2019. 12. 01.)
- Pató Viktória Lilla szerk. (2017): *Júniusban lép hatályba az új pénzmosási törvény*. Forrás: www.ugyved.hu/tartalom/68/juniusban-lep-hatalyba-az-uj-penzmosasi-torveny (2019. 12. 01.)
- Pintér Beatrix (2012): *A pénzmosás elleni küzdelem az új magyar büntetőjogban*. Doktori értekezés tézisei. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar. Forrás: <http://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/pinter-beatrix/pinter-beatrix-vedes-tezisek.pdf> (2019. 12. 01.)
- Pintér Dániel (2012): *Pénzügyi büntetőjogi küzdelem a pénzmosás ellen*. Forrás: <https://ujbtk.hu/pinter-daniel-penzintezeti-kuzdelem-a-penzmosas-ellen/> (2019. 12. 01.)
- Schubauer László (2017): *A pénzmosás elleni küzdelem magyarországi büntetőjogi eszközrendszerének kialakulása, változásai és továbbfejlesztésének lehetőségei*. In: Hollán Miklós – Barabás A. Tünde szerk.: *A negyedik magyar büntetőkódex – régi és újabb vitakérdései*. 343–362. Forrás: www.okri.hu/images/stories/konyvajanlo/Buntetokodex_2017/buntetokodex-beliv-ok.pdf (2019. 12. 01.)
- Scott, Matt (2019): *Így ússzák meg a klubok: pénzmosás a futballban*. Forrás: www.fourfourtwo.hu/oromfoci/igy-usszak-meg-a-klubok-penzmosas-a-futballban-87797/ (2019. 12. 01.)
- Vajda Bertalan (2017): *Harc a pénzmosás és a terrorizmus ellen: új korszak kezdődött Magyarországon*. Forrás: <https://privatbankar.hu/penzugyi-szektor/harc-a-penzmosas-es-a-terrorizmus-ellen-uj-korszak-kezdodott-magyarorszag-310434> (2019. 12. 01.)
- www.consilium.europa.eu/hu/policies/fight-against-terrorism/fight-against-terrorist-financing/ (2019. 12. 01.)

www.economist.com/finance-and-economics/2019/11/07/financial-crime-through-video-games-is-on-the-rise (2019. 12. 01.)

www.nav.gov.hu/nav/penzmosas/penzmosas_es_terrorizmus_finan/A_penzmosas_es_a_terr20150122.html (2019. 12. 01.)

www.nav.gov.hu/nav/penzmosas/PTEI/PTEI.html (2019. 12. 01.)

www.vg.hu/kozelet/tarsadalom/a-penzmosas-melegagya-lett-a-bunozok-szamara-a-videojatekok-1857471/ (2019. 12. 01.)

Zádor Orsolya (2006): *Néhány észrevétel a pénzmosás tényállásához*. Forrás: www.debrecebijogimuhely.hu/archivum/4_2006/nehany_eszrevetel_a_penzmosas_tenyallasahoz/ (2019. 12. 01.)

Zalavári György – Sándor Géza (2018): *Máris hatályba léptek a legújabb pénzmosás elleni szabályok!* Forrás: <http://jogado.hu/maris-hatalyba-leptek-a-legujabb-penzmosas-elleni-szabalyok/> (2019. 12. 01.)

ABSTRACT

An Outline of the Frameworks of Anti-Money Laundering in Hungary

NAGY Henriett

In the course of money laundering, perpetrators try to make the money laundered appear as legal. Still, their aim is not to make a profit but to hide the illegal origin of funds through a series of legal actions. The perpetrators are ready to give up a significant proportion of the benefits if necessary, as the remaining sum from money laundering is still considerable. Offshore companies, financial entities and investor groups participate in the chain of cross-border financial transactions usually. Due to the fact that financial regulations become increasingly strict, criminals have turned to new offence modes (such as alternative financial services, anonymous underground banking, relief organisations, foundations, cryptocurrencies). Ultimately, chaotic organisational structures and suspicious financial transactions point in one direction: they risk fair market and financial stability of the rule of law democracies.

Keywords: money laundering, legal framework of the fight against money laundering, EU directives, organised crime